

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหนองมะจับ
ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ที่ว่าอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้รวบรวมสภาพโดยทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน
ของหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหนองมะจับ

บ้านหนองมะจับ แต่เดิมนั้นคงตั้งขึ้นมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์มังราย มาตั้งเมืองเชียงใหม่
(พ.ศ.1838 – พ.ศ.2102) ตามหลักฐานทางโบราณคดี มีซากวัดเก่าแก่ ที่ถนนหน้าป่าช้าประจำ
หมู่บ้าน ทางด้านทิศตะวันตก สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์มังราย ด้วยหลักฐาน
โบราณวัตถุที่สำคัญคือ “ซากฐานพระวิหารและซากพระเจดีย์ ที่ก่อสร้างขึ้นด้วยอิฐขนาดใหญ่”
เช่นเดียวกับที่เวียงกุมกามวัดแห่งนี้มีชื่ออะไรไม่มีหลักฐานจารึกไว้

วัดโบราณแห่งนี้ คงเป็นใจกลางของหมู่บ้านในสมัยนั้นและที่ดินตรงป่าช้าสองฝั่งถนน
คงเป็นสถานที่ของวัดโบราณนี้ เพราะแต่ก่อนที่มุมด้านตะวันตกเฉียงเหนือของป่าช้า ชาวบ้านเล่า
ว่ามีหนองน้ำตั้งอยู่ น่าจะเป็นสถานที่ตั้งพระอุโบสถน้ำ ตามประเพณีของล้านนา หมู่บ้านเดิมแห่งนี้
คงร้างไป ในสมัยที่พม่าเข้ามาครอบครองเมืองเชียงใหม่ นานร่วม 200 กว่าปี ระหว่างปี
พ.ศ.2102 – พ.ศ.2339 ชาวเชียงใหม่ถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยเมืองพม่าหงสาวดี เท่าที่มีหลักฐาน
ปรากฏในตำนานของเชียงใหม่ ในปี พ.ศ.2106 พระเมกขุ กษัตริย์องค์สุดท้ายของล้านนา ถูกกวาด
ต้อนไปพร้อมกับชาวเชียงใหม่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2157 ตามที่มีบันทึกในโครงการหงสาวดีหรือมังรายรบเชียงใหม่
ชาวบ้านหนองมะจับรุ่นก่อนสันนิษฐานว่าคงถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยศึกของพม่าในคราวนี้
เพราะในตำนานได้ กล่าวถึง พม่ากวาดต้อนเชลยชาวเชียงใหม่ไปหงสาวดีถึง 2 ใน 3 ของประชากร
ชาวเชียงใหม่และที่เหลืออยู่ได้หนีภัยสงคราม ไปอยู่ต่างบ้านต่างเมืองถึงอยุธยา ดังนั้นหมู่บ้านแห่ง
นี้ คงร้างไปตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

การเมืองการปกครองของหมู่บ้านนี้ในสมัยนั้น แต่เดิมคงอาศัยกฎหมายมังรายศาสตร์เป็น
ธรรมเนียมในการปกครอง ในกฎหมายมังรายศาสตร์ได้แบ่งประชากรเป็น 4 กลุ่ม

1. เจ้านาย
2. เสนาอำมาตย์ (ข้าราชการ)
3. ไพร่ (พลเมือง)
4. ข้าทาส

เดิมระบบการปกครองในหมู่บ้านหนองมะจับ ในสมัยราชวงศ์มังราย สันนิษฐานว่าคง
ปกครองแบบโบราณของล้านนา มีผู้ใหญ่บ้านเรียกสมัยนั้นว่า แก่บ้าน หมายถึงผู้มีอาวุโสเป็น
หัวหน้าปกครองหมู่บ้าน หลายๆหมู่บ้านรวมกันเป็นตำบล สมัยนั้นน่าจะเรียกว่า พันนาหรือปันนา
มีแคว้น หรือกำนัน ปกครอง หลายพันนา รวมกันเป็นเมืองๆหนึ่ง (คงเทียบเท่าอำเภอในสมัยนี้)
เหล่านี้คงเป็นข้อสันนิษฐาน เพราะยังไม่พบหลักฐานที่บันทึกไว้

ต่อมาหมู่บ้านหนองมะจับร้างไปนานร่วมร้อยกว่าปี จึงกลายเป็นดงป่าไม้ซึ่งอุดมสมบูรณ์
ด้วยสัตว์ป่านานาชนิด มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นเต็มไปหมด มีหลักฐานที่สำคัญคือมีต้นไม้สักขนาดใหญ่
หลายคนโอบ ที่หมวดบ้านดง(ในปัจจุบัน) แสดงถึงสภาพการร้างของหมู่บ้านแห่งนี้มานานร่วมร้อย
กว่าปี เพราะต้นไม้สักขนาดหลายคนโอบนั้น ต้องมีอายุร้อยกว่าปีขึ้นไป

จากการสืบค้นข้อมูลความเป็นมาของหมู่บ้านหนองมะจับในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์ พ่อ
น้อยเบี้ยว จอมนำ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 บ้านสหกรณ์นิคมห้วยงาน (เดิมอยู่ในเขตปกครองเดียวกัน
กับหมู่บ้านหนองมะจับ) ปัจจุบันพ่อน้อยเบี้ยว จอมนำ อายุ 80 กว่าปี ได้เล่าว่า “เดิมบ้านหนองมะ
จับ” เป็นป่าไม้ดงดิบ ยังไม่มีบุคคลใดเข้ามาอาศัยอยู่ ต่อมา มีชาวบ้านจากหมู่บ้านศรีงาม (หมู่ที่ 6)
พากันมาบุกเบิกป่า เพื่อทำไร่ทำนา ในบริเวณที่ลุ่มด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้าน โดยอาศัยน้ำฝน
จากคอกหลวงด้านทิศตะวันออก ครอบคร้วชาวศรีงามที่มาบุกเบิก มี 4 ครอบคร้ว คือ 1. ท้าวดำรง
2. พ่อฮ้อยหมู จะปุ่น 3. พ่อฮ้อยหนานวงศ์ จะปุ่น 4. พ่อฮ้อยปวง ท้าวดำรง (ไม่ทราบชื่อจริง) เป็นต้น
ตระกูล จะปุ่น ในปัจจุบันนี้ และท้าวดำรงน่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือแก่บ้านคนแรกของหมู่บ้านนี้
ตามระบบการปกครองของล้านนาโบราณ

บ้านหนองมะจับแต่เดิมเป็นที่ราบอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้และเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่านานา
ชนิด ทั้งสัตว์ใหญ่และสัตว์เล็ก ผู้ที่เข้ามาตั้งรกรากเป็นกลุ่มแรกก็คือ ท้าวดำรง จะปุ่น ร่วมกับอีก 2
ครอบคร้ว คือ ครอบคร้ว พ่อฮ้อย บุญลอย และครอบคร้ว พ่อใจ (วิชัย) บุญลอย ซึ่งอพยพมาจาก

บ้านร่มหลวงและบ้านจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการถางป่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ปลูกกระท่อมเล็ก ๆ อยู่ ต่อมาทำการบุกเบิกที่นาที่สวนเป็นของตนเอง ภายหลังได้มีคนอพยพมาจากที่อื่นเข้ามาอยู่ประมาณ 50 - 60 หลังคาเรือน เมื่อมีคนมาอยู่หลายครอบครัว ชาวบ้านก็ได้ชักชวนกันสร้างฝายในลำน้ำปิงขึ้น เพื่อท่อน้ำให้ไหลเข้าสู่ลำเหมืองเพื่อทำการเกษตร

บ้านหนองมะจับแต่เดิมอยู่ที่บ้านโฮ้ง ฝั่งทางทิศตะวันออกของลำน้ำปิงในปัจจุบัน (คำว่า “โฮ้ง” หมายถึงที่ลุ่ม น้ำท่วมถึงเวลามีน้ำหลาก) ต่อมากระแสน้ำในลำน้ำปิงเปลี่ยนทิศทางการกัดเซาะตลิ่งพังลงทางทิศตะวันออก ทำให้เกิดแผ่นดินงอกฝั่งทางทิศตะวันตก กลายเป็นพื้นที่ของหมู่บ้านดงป่าล้าน ในปัจจุบัน

ที่ตั้งของหมู่บ้านจะมีต้นไม้อายุช้านานหนองน้ำ และจะมีกาเป็นฝูงชอบมาเกาะต้นไม้อายุช้านานนี้ และที่ในหนองน้ำก็จะมีลูกกระท่อมน้ำอยู่ จึงเรียกว่า **หมู่บ้านหนองกาจับ** หรือ **หมู่บ้านหนองกระท่อมน้ำ** และกลายมาเป็น **หมู่บ้านหนองมะจับ** ในปัจจุบัน

อีกตำนานหนึ่งกล่าวว่าหนองมะจับเป็นหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งหากินของคนและสัตว์ที่หนองน้ำแห่งนี้มีต้นไม้อายุช้านานมีฝูงกาบินมาจับอาศัยหากินปลาอยู่ตามหนองน้ำมากมาย จึงเรียกกันว่า **“หนองกาจับ”** เป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านหนองมะจับ และเป็นหนองน้ำที่มีปลาอุดมสมบูรณ์มาก และเนื่องจากหนองน้ำแห่งนี้มีปลาอุดมสมบูรณ์จึงมีคนนำเอาพันธุ์กระท่อมน้ำมาจากภาคกลาง มาปลูกไว้รอบๆ บริเวณหนองน้ำ เพื่อให้ลูกกระท่อมน้ำที่มีรูปร่างเท่าหัวแม่มือ มีเขาแหลมคล้ายเขาควาง เป็นอันตรายแก่ผู้ลงไปหนองน้ำ ใช้ป้องกันคนลักลอบหาปลา

เรื่องการปลูกกระท่อมน้ำจึงเป็นเรื่องที่น่าเชื่อได้ว่าน่าจะเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน ดังเกตได้จากคำว่า **“กระท่อมน้ำ”** ซึ่งเป็นภาษาไทยกลาง การออกเสียงในภาษาถิ่นจึงเป็น **“ก้าจับ”** และจากคำว่า **“หนองก้าจับ”** จึงเพี้ยนเป็น **“หนองมะจับ”**

ความเป็นมาของชื่อหมู่บ้านและวัดตามทีกล่าวในตำนานต่างๆ ช่างค้นลึ้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตำนานของสถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นอื่นๆ ที่มักเล่าสืบกันในลักษณะวรรณกรรมมุขปาฐะเล่าสืบกันปากต่อปาก เป็นเรื่องที่ต้องนำไปใคร่ครองต่อไป

ในปัจจุบันถ้าหากท่านต้องการทราบว่า หนองน้ำของบ้านหนองมะจับ ในอดีตอยู่ตรงไหนให้ท่านไปยืนอยู่กลางสะพานมิตรภาพดงป่าล้าน-หนองมะจับ อันเป็นสะพานคอนกรีตข้ามลำน้ำปิง หลังวัดหนองมะจับ แล้วหันหน้าไปทางทิศตะวันตก นั่นแหละเป็นพื้นที่หนองน้ำดังกล่าว

ยาวไปจนจรดชายบ้านดงป่าลัน ลำน้ำปิงในอดีตไหลเลียบบชายบ้านดงป่าลันด้วยความเชื่อวกรากของกระแสน้ำปิงในฤดูน้ำหลาก กัดเซาะเอาตลิ่งบ้านหนองมะจับเข้ามา กลายเป็นลำน้ำปิงในปัจจุบัน กินเนื้อที่หมู่บ้านหนองมะจับไปหลายร้อยไร่

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

2.1 ลักษณะที่ตั้ง ของหมู่บ้านหนองมะจับ

ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ห่างจากที่ว่าการอำเภอสันทราย 27 กิโลเมตร

ห่างจากโรงพยาบาลสันทราย 19 กิโลเมตร

2.2 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ

ติดหมู่บ้านนิคมสหกรณ์ หัวงาน ต.แม่แฝก

ทิศใต้

ติดหมู่บ้านโป่ง หมู่ที่ 2 ต.แม่แฝก

ทิศตะวันออก

ติดถนนเชียงใหม่ – พร้า

ทิศตะวันตก

ติดแม่น้ำปิง - อำเภอแมริม

2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของชุมชนบ้านหนองมะจับเป็นสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่าน คือแม่น้ำปิง มีระบบคลองชลประทานแม่แฝกไหลผ่านเหมาะแก่การทำเกษตร และการเลี้ยงสัตว์

2.4 ลักษณะการเมือง การปกครอง ในหมู่บ้านหนองมะจับ

บ้านหนองมะจับได้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2457 เมื่อปี พ.ศ. 2477 อยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนโดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานกรรมการหมู่บ้าน มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน ได้แก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีหน้าที่ให้การคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่บ้าน หรือปฏิบัติงานแทนผู้ใหญ่บ้าน และในส่วนของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ จะมีชุดรักษาความสงบ (ชรบ.) ของหมู่บ้าน จำนวน 1 ชุด รวม 78 คน มีคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 14 ฝ่าย และเพื่อเป็นการกระจายอำนาจทางการปกครองหมู่บ้าน จึงมีการแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 6 หมู่อด ประกอบด้วย

- 1) หมวดห้วยก้อง
- 2) หมวดบ้านโสัง
- 3) หมวดในเหนือ
- 4) หมวดในใต้
- 5) หมวดบ้านดง
- 6) หมวดหนองมะโฮง

ในแต่ละหมวดมีคณะกรรมการประจำหมวด รับผิดชอบ ซึ่งทำหน้าที่ ดูแล อำนวยความสะดวก แจ้งข่าวสาร ประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ให้แก่คนในหมวดของตน ได้รับทราบ และทำหน้าที่เสนอข้อแนะนำ ให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน หรือข้อพิพาทต่าง ๆ ของหมู่บ้าน และร่วมจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน

2.5 ประชากร

ตามข้อมูลจากสำนักทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบแยกเป็นพื้นที่ ณ เดือน เมษายน พ.ศ. 2550 หมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,223 คน โดยจำแนกเป็นชาย 577 คน หญิง 646 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 442 หลังคาเรือน

2.6 การประกอบอาชีพ

เนื่องจากหมู่บ้านหนองมะจับมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่านและที่ดินอุดมสมบูรณ์ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ด้านการเกษตร ส่วนที่เหลือจะประกอบอาชีพรับจ้าง และรับราชการ มีพื้นที่ทางการเกษตร จำนวน 1,175 ไร่ สำหรับปลูกพืชผักและผลไม้ได้แก่

- ปลูกกล้วย	131 ครัวเรือน	257 ไร่
- ข้าวนาปี	76 ครัวเรือน	383 ไร่
- ข้าวนาปรัง	41 ครัวเรือน	207 ไร่
- ข้าวโพด	49 ครัวเรือน	149 ไร่
- กระเทียม	45 ครัวเรือน	90 ไร่
- มันฝรั่ง	7 ครัวเรือน	6 ไร่

- พืชผัก	30	ครัวเรือน	60	ไร่
- มะม่วง	20	ครัวเรือน	100	ไร่
- ส้ม	2	ครัวเรือน	14	ไร่

2.7 ผลผลิตของชุมชน

ชุมชนบ้านหนองมะจับเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งพื้นดินและแหล่งน้ำ ทำให้เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม และการทำประมง ทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านหนองมะจับ มีหลายชนิด ซึ่งคนในชุมชนได้รวมกลุ่มกันผลิตขึ้น ได้แก่

1) ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่

กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่เป็นการรวมกลุ่มกันของผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ได้รวมกลุ่มกันทำผลิตภัณฑ์จักสาน ที่ทำด้วยไม้ไผ่ มีสมาชิก จำนวน 125 คน

2) ผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารพิษ

บ้านหนองมะจับทำนากันได้ตลอดทั้งปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ประชาชนในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มกันปลูกข้าวปลอดสารพิษ และส่งเข้าโรงสีข้าวประจำหมู่บ้านเพื่อผลิตข้าวคุณภาพดีที่ปลอดสารพิษ เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและถ้าเหลือจากการบริโภคจึงนำไปขาย

3) ผลิตภัณฑ์เตาฮังโลทำจากข้าวเปลือก มีประสิทธิภาพสูง คุณภาพดี แต่ราคาถูก

4) ผลิตน้ำดื่มสมุนไพร ซึ่งกลุ่มสตรี แม่บ้านรวมกลุ่มกันจัดทำน้ำดื่มสมุนไพรจำหน่ายเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

5) ผลิตภัณฑ์กล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์หมู่บ้านมีการใช้เตาอบพลังแสงอาทิตย์ ซึ่งร่วมกับนักวิจัยเพื่อผลิตกล้วยตากจากพลังแสงอาทิตย์

6) ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดทางมะพร้าว โดยกลุ่มผู้สูงอายุได้รวมตัวกันนำก้านมะพร้าวมาผลิตไม้กวาดเพื่อจำหน่ายในชุมชน

7) ผลิตภัณฑ์ข้าวแตนปลอดสารเคมี โดยกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนำข้าวปลอดสารพิษมาทำเป็นข้าวแตนปลอดสารพิษ เพื่อจำหน่ายทั้งในและนอกชุมชน

8) ผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างห้องน้ำ และแชมพู กลุ่มแม่บ้านได้ร่วมกันผลิตเพื่อไว้ใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายทั้งในและนอกชุมชน

2.8 สถานที่ท่องเที่ยว/สถานบริการ

เนื่องจากชาวบ้านหนองมะจับส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและการประมง ทำให้รายได้หลักของหมู่บ้านมาจากการเกษตรและประมงเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ในหมู่บ้านไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก ได้แก่

1) คูสามเต่า เป็นโบราณสถานที่เล่ากันว่ามีคนแก่ 3 คน ได้สร้างไว้ ในอดีตมีความเชื่อกันว่าเมื่อถึงฤดูฝนมีน้ำหลาก และจะมีเสียงแห่งฆ้องแห่งกลองเป็นเสียงดนตรี หากจะเกิดน้ำท่วม คล้ายกับเป็นการเตือนให้คนในชุมชนได้เตรียมตัวป้องกันไว้ก่อน

2) แม่น้ำปิง แม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำสายหลักที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ และไหลผ่านหมู่บ้านหนองมะจับ นอกจากจะเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติแล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวในฤดูร้อน ที่ประชาชนมักจะใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยการลงเล่นน้ำอีกด้วย

2.9 การคมนาคมของหมู่บ้าน

การคมนาคมของหมู่บ้านหนองมะจับค่อนข้างสะดวก สบาย เพราะตั้งอยู่บ้านถนนสายเชียงใหม่-พร้าว ถนนตามถนนสายหลัก และซอยต่าง ๆ ในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง เอสพีลท์ และ เป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่และทางลาดยางในบางช่วง

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นถนนลาดยาง ระยะทางยาว 5 กิโลเมตร

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงที่ว่าการอำเภอ เป็นถนนลาดยาง ระยะทาง ยาว 27 กิโลเมตร

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นทางหลวงเส้นทางเชียงใหม่-พร้าว

ระยะทาง 36 กิโลเมตร

2.10 ระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน

หมู่บ้านมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนและมีระบบการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องระบบสาธารณูปโภค ประกอบด้วย

1) ระบบประปา ในหมู่บ้านมีประปา จำนวน 3 แห่ง

2) ระบบการจัดเก็บขยะ หมู่บ้านมีระบบการจัดเก็บขยะที่เป็นระบบ โดยจะมีการคัดแยกขยะออกเป็นแต่ละประเภทในส่วนของการทำลายขยะ จะทำการเผาซึ่งมีเตาเผาในหมู่บ้านจำนวน 6 จุด นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำโครงการขยะทองคำ โดยการให้ทุกครัวเรือนจัดเก็บและคัด

แยกขยะตามประเภทของขยะ เพื่อนำไปจำหน่าย สร้างรายได้แก่ครัวเรือนและชุมชน ทำให้เกิด กองทุนขยะทองคำขึ้นในหมู่บ้าน

3) ระบบไฟฟ้า หมู่บ้านมีการติดตั้งแสงสว่าง โคมไฟกิ่ง ตามถนนและซอยต่าง ๆ

2.11 ด้านสาธารณสุข และสุขภาพอนามัย

บ้านหนองมะจับมีสถานีอนามัยประจำชุมชนเพื่อให้บริการทางด้านสุขภาพแก่ประชาชน ในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง จำนวน 1 แห่ง และมีเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย จำนวน 3 ราย และมีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 38 คน ซึ่งมีการแบ่งเขตรับผิดชอบ ครัวเรือนอย่าง ชัดเจน โดยอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 1 คน รับผิดชอบ 10 ครัวเรือน และในหมู่บ้านได้ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายสาธารณสุข จำนวน 1 คณะ มีกรรมการ จำนวน 34 คน มีนาง เอื้องคำ จอมเม็ด เป็นประธาน-กรรมการฯ และนางวิไล จอมรัตน์ เป็นที่ปรึกษา ทำหน้าที่ให้ คำปรึกษา เสนอข้อแนะทางด้านสาธารณสุข และทำหน้าที่ช่วยเหลือแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ดูแลเรื่องการสาธารณสุข สุขภาพอนามัย การป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อต่าง ๆ กองทุน เวชภัณฑ์ยา กองทุนโภชนาการ การสุขภาพิบาล และรักษาความสะอาดตลาด บ้านที่อยู่อาศัย รวมทั้งสาธารณสุขสมบัติที่เข้าร่วมกันของหมู่บ้าน

2.12 ด้านการศึกษา และศาสนา

หมู่บ้านหนองมะจับ มีโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่งซึ่งเป็นโรงเรียน ขนาดเล็ก เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนจำนวน 87 คน มีบุคลากรครู จำนวน 5 คน และครูอัตราจ้างสอนชั่วคราว จำนวน 3 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 1 คน

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรรมการ จำนวน 15 คน โดยมี นางวิไล จอมรัตน์ เป็น ประธานกรรมการฯ และนายพิทักษ์ ประภาพรหม เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการศึกษาทั้ง ในโรงเรียนและในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาขั้น พื้นฐานฯ จำนวน 1 คณะ ประกอบด้วยกรรมการ จำนวน 35 คน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำด้าน การศึกษาของหมู่บ้าน

ด้านศาสนา ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในหมู่บ้านมีวัด จำนวน 1 แห่ง ซึ่งวัดหนองมะจับ ถือได้ว่าเป็นสถาบันทางศาสนา ที่มีความสำคัญและเข้ามามีบทบาทต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านหนองมะจับ เป็นอย่างมาก อาจถือได้ว่าวัดหนองมะจับเป็นศูนย์รวมจิตใจ และศูนย์รวมในการทำกิจกรรมของหมู่บ้าน ชาวบ้านทุกคนให้ความสำคัญต่อวัด และชาวบ้านยังมีวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องผี

2.13 ด้านการสื่อสารและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้าน

การรับรู้ข่าวสารของชาวบ้านหนองมะจับ นอกจากจะรับรู้ข่าวสาร ต่าง ๆ ทางวิทยุ และโทรทัศน์ ที่บ้านของตนเองแล้ว ยังสามารถรับรู้ข่าวสาร ผ่านสื่อต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน ดังนี้

- 1) หอกระจายข่าว ของหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง มีจุดกระจายข่าว 7 จุด
- 2) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง
- 3) การประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน 1 ครั้ง/เดือน และประชุมในปักบ้านตามแต่

โอกาส

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านก่อนได้รับการพัฒนา

ข้อมูลลงทะเบียนแก้ไขปัญหาคความยากจน

จำนวนผู้มาลงทะเบียน	จำนวน	224 คน แยกเป็น
1. ปัญหาที่ดินทำกิน	จำนวน	120 ราย
2. ปัญหาคนเร่ร่อน	จำนวน	2 ราย
3. ปัญหารายได้นักเรียน/นักศึกษา	จำนวน	7 ราย
4. ปัญหาการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	จำนวน	2 ราย
5. ปัญหาการถูกหลอกลวง	จำนวน	1 ราย
6. ปัญหาหนี้สิน	จำนวน	108 ราย
7. ปัญหาที่อยู่อาศัย	จำนวน	32 ราย
8. ปัญหาอื่น ๆ	จำนวน	8 ราย

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ทางด้านต่าง ๆ

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- 1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
- 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับรายได้ต่ำ
- 1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนแหล่งทุน
- 1.4 ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ
- 1.5 ปัญหาถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

2. ปัญหาด้านการศึกษา และการเรียนรู้ได้แก่

- 2.1 ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน
- 2.2 ปัญหาขาดความรู้และทักษะด้านการเกษตร

3. ปัญหาด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย

- 3.1 ปัญหาด้านสุขภาพและอนามัย
- 3.2 ปัญหาเกี่ยวกับโรคติดต่อประจำถิ่น

4. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- 4.1 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย
- 4.2 ปัญหาไม่มีที่ทิ้งขยะ
- 4.3 ปัญหาตะลิ่งแม่น้ำฝิ่งพังทลาย
- 4.4 ปัญหาการใช้สารเคมีในการเกษตร

5. ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- 5.1 ปัญหายาเสพติด และการพนัน
- 5.2 ปัญหาการรับเอาวัฒนธรรมต่างถิ่นของเด็กและเยาวชน
- 5.3 ปัญหาการขาดความสามัคคี อยู่แบบต่างคนต่างอยู่

6. ปัญหาด้านการเมือง การปกครอง ประกอบด้วย

- 6.1 ปัญหาด้านการปกครองชาวบ้าน การดูแลที่ไม่ทั่วถึง เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ ประชากรมีจำนวนมาก
- 6.2 ปัญหาขาดแกนนำ กลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ชุมชน เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชน

1. ปัจจัยภายใน ที่เป็นจุดแข็งของชุมชน ประกอบด้วย

- 1) องค์กรและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การค้นหาปัญหา/สาเหตุ/แนวทางการแก้ไข การตัดสินใจ การดำเนินการ การร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตามประเมินผล ทุกขั้นตอนในการดำเนินงานทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเอง นำไปสู่การพึ่งตนเองที่ยั่งยืน และทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
- 2) ผู้นำชุมชนมีศักยภาพสูง มีความพร้อม และมีภาวะผู้นำ และสมาชิกในครัวเรือนยากจนมีทัศนคติที่ดี ในการแก้ไขปัญหาของครอบครัว
- 3) มีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามและการมีวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่มีความเอื้ออาทร เห็นอก เห็นใจกัน ร่วมมือ ร่วมแรงกันทำงาน มีการแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกัน ตามแบบสังคมชนบทที่ยังมีความรัก ความอบอุ่น และความสามัคคี ทำให้เกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องขึ้นในหมู่บ้าน
- 4) คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ
- 5) มีกลุ่ม องค์กรเครือข่ายที่หลากหลาย และมีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
- 6) คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้าน
- 7) ในชุมชนมีทุนชุมชน มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาหมู่บ้าน
- 8) มีการแบ่งการปกครองออกเป็นหมวด/ปึก มีคณะกรรมการประจำหมวดทำให้ง่ายต่อการดูแล
- 9) การคมนาคมสะดวก ทำให้ชาวบ้านได้รับรู้ข่าวสารเท่าทันเหตุการณ์โลกปัจจุบัน
- 10) การมีสถาบันทางศาสนาที่เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของผู้คนในหมู่บ้าน และมีพระนักพัฒนาที่คอยให้คำแนะนำ สั่งสอน และเป็นที่ปรึกษาของ คนในหมู่บ้าน ตลอดมา
- 11) ความใฝ่รู้ของผู้คนในหมู่บ้าน ในการพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวของการพัฒนาทั้งในเรื่องส่วนรวม และเรื่องส่วนตัว และความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. ปัจจัยภายนอกที่เป็นจุดแข็งของชุมชน ประกอบด้วย

นอกจากปัจจัยภายใน ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของหมู่บ้านหนองมะจับที่ส่งผลให้หมู่บ้านหนองมะจับได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในทุกวันนี้แล้ว การส่งเสริมและสนับสนุน จากหน่วยงานภายนอกชุมชน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทำให้หมู่บ้านได้รับการพัฒนา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอก ได้แก่

- 1) การได้รับ โอกาสที่ดี โดยได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการ และเงินงบประมาณจากภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) การได้รับโอกาสเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของคนในหมู่บ้านมีมากทำให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ ที่บ้านของตนเอง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จากการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของหมู่บ้านและจากการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน

3. ปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อนของชุมชน ได้แก่

- 1) การประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม ในพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนบางส่วนในฤดูน้ำหลาก
- 2) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- 3) ราคาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรใน

หมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย นายชุมพลภัทร์ คงชนจารย์นันต์

นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง ข้อมูลในการศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร
ในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้จะถูกนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย
เท่านั้น ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้ทุกท่านช่วยกรอกข้อมูลตามความเป็นจริงด้วยนะครับ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2551

แบบสัมภาษณ์ที่.....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....หมู่บ้านหนองมะจับ หมู่ที่ 1 ทบวต.....

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล

1. เพศ []

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุปี []

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรสแล้ว []

() 3. หม้าย/หย่าร้าง

() 4. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ () 5. ปริญญาตรี []
 () 2. ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) () 6. สูงกว่าปริญญาตรี
 () 3. มัธยมศึกษา (ม.1- ม.6/มศ.1-มศ.5) () 7. อื่นๆ (ระบุ).....
 () 4. ปวช./ปวส.

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่าน (นับรวมตัวท่านด้วย)คน []

6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพหลัก คือ (กรุณาตอบเพียงข้อเดียว)

- () 1. ทำนา () 6. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 () 2. ทำสวน (ระบุ.....) () 7. อุตสาหกรรมในครัวเรือน
 () 3. ทำไร่ (ระบุ.....) () 8. รับราชการ []
 () 4. เลี้ยงสัตว์ (ระบุ.....) () 9. อื่นๆ (ระบุ).....
 () 5. ประมง (ระบุ.....)

7. ปัจจุบันท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักเท่าใด.....บาท/ปี []

8. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพรอง คือ (กรุณาตอบเพียงข้อเดียว)

- () 1. ทำนา () 6. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 () 2. ทำสวน (ระบุ.....) () 7. อุตสาหกรรมในครัวเรือน
 () 3. ทำไร่ (ระบุ.....) () 8. รับราชการ []
 () 4. เลี้ยงสัตว์ (ระบุ.....) () 9. อื่นๆ (ระบุ).....
 () 5. ประมง (ระบุ.....)

9. ปัจจุบันท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพรองเท่าใด.....บาท/ปี []

10. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี (ใช้แบ่งที่มาของรายได้ตามข้อ 6)

1. จำนวน.....บาท
 2. จำนวน.....บาท
 3. จำนวน.....บาท

รวมบาท/ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการดำเนินชีวิต

1.ด้านการจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร

1.1 หลังจากที่ได้ตัดสินใจดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแล้วท่านมีการจัดการกับที่ดินในการผลิตของท่านอย่างไรบ้าง

- () 1. ปลูกพืช (ระบุ)..... []
- () 2. เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... []
- () 3. ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ (ระบุ).....
- () 4. อื่นๆ (ระบุ).....

1.2 ท่านใช้ที่ดินส่วนใหญ่ไปในการผลิตหรือประกอบอาชีพหลักเพื่อวัตถุประสงค์ใด

- () 1. บริโภคเองในครัวเรือน
- () 2. จำหน่าย/ขาย []
- () 3. บริโภคในครัวเรือนถ้าเหลือจึงจะขาย
- () 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ด้านลักษณะการผลิตผลิตผลทางการเกษตร

กิจกรรมในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร	การจัดการกิจกรรมการผลิต				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1. ข้าว					
2.					
3.					
4.					

3. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ท่านทราบเรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจากแหล่งใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. โทรทัศน์ () 2. วิทยุกระจายเสียง
 () 3. หนังสือพิมพ์ () 4. เอกสารคำแนะนำ []
 () 5. วารสารหรือนิตยสาร () 6. โปสเตอร์หรือแผ่นพับ
 () 7. อินเทอร์เน็ต () 8. หนังสือตำรา
 () 9. การประชุมชาวบ้าน () 10. ลูก – หลานหรือคนใกล้ชิด
 () 11. นิทรรศการ/ศึกษาดูงาน () 12. อื่นๆ (ระบุ).....

3.2 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่เกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปีโดยผลิตอาหารได้เองในสวน ไร่ นา โดยไม่ต้องซื้อ

- () 1. ถูก () 2. ผิด []

3.3 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การกินอยู่อย่างประหยัด แบบอดมื้อกินมื้อ

- () 1. ถูก () 2. ผิด []

3.4 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรโดยปลูกพืชอย่างเดียว และเลี้ยงสัตว์อย่างเดียว เพื่อให้มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปี

- () 1. ถูก () 2. ผิด []

3.5 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตร โดยการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการงดใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ยควบคุมพืชและแมลงในการผลิตเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

- () 1. ถูก () 2. ผิด []

3.6 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การผลิตโดยใช้แรงงานคนทดแทนเครื่องจักรเป็นการลดมลภาวะ เพื่อให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

- () 1. ถูก () 2. ผิด []

4. ด้านความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ความคิดเห็น(ความรู้สึกร)				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
4.1. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ ท่านมีความเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน					
4.2. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านมี เวลาให้กับครอบครัวมากขึ้น					
4.3. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง					
4.4 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่าน เข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่นได้อย่างสม่ำเสมอ					
4.5 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่าน เกิดการปลูกฝังในการการอยู่ร่วมกัน มีการเอื้อ อาทรต่อกันของคนในชุมชน					

5. ด้านความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ระดับความพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
5.1. ท่านพอใจกับการมีเงินเหลือเก็บเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง					
5.2. ท่านพอใจที่สามารถชำระหนี้สินที่ท่านมีอยู่ได้อย่างสบายใจ					
5.3. ท่านมีผลผลิตทางการเกษตรตามเป้าหมายและพอเพียงเมื่อดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง					
5.4. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านพอใจกับทรัพย์สินที่เป็นอยู่ เช่น บ้าน ที่ดิน เป็นต้น					
5.5. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านมีชีวิตที่เรียบง่าย และมีความสุข					

6. ด้านความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ระดับความภาคภูมิใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
6.1. ท่านภาคภูมิใจที่ได้ใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตที่สนองพระราชดำริของในหลวง					
6.2. ท่านภาคภูมิใจเมื่อมีคนอื่นมาขอคำปรึกษาท่านเกี่ยวกับเรื่องการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง					
6.3. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในกรณีที่ท่านได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคมเมื่อท่านปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
6.4. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ท่านได้รับความรู้และสามารถนำมาประกอบชีวิตได้มากขึ้น					
6.5. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมในปัจจุบัน					

7. ด้านการตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

7.1 ท่านมีความเต็มใจที่จะเลือกใช้การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

() 1. เต็มใจ () 2. ไม่เต็มใจ []

7.2 บุคคลใดในครอบครัวของท่านที่มีบทบาทในการตัดสินใจการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

() 1. บิดา/มารดา () 2. ตัวท่านเอง () 3. ภรรยาท่าน []

() 4. บุตร/หลาน () 5. อื่นๆ (ระบุ).....

7.3 หน่วยงานใดที่ได้เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

() 1. หน่วยงานภาครัฐ (โปรดระบุ).....

() 2. หน่วยงานภาคเอกชน (โปรดระบุ)..... []

() 3. สถาบันการศึกษา (โปรดระบุ).....

() 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ด้านการจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ประเด็น	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
8.1 ท่านและครอบครัวได้อาหารที่มีอยู่ตามชุมชน มารับประทานโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย					
8.2 ท่านมีการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัว ให้มีการวางแผนการใช้จ่ายให้เพียงพอ					
8.3 ท่านยังมีความต้องการที่จะบริโภคอาหารราคา แพงจากร้านอาหารที่มีชื่อเสียง					
8.4 ท่านเลือกที่จะเข้ารับการรักษาพยาบาลใน โรงพยาบาลของรัฐเป็นอันดับแรก					
8.5 ท่านมักจะซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวก สะดวกโดยการกู้หนี้ยืมสินหรือการซื้อของเงิน ผ่อน เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องอบอาหาร โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น					

9. ด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร

9.1 ท่านได้เงินสนับสนุนในการลงทุนในการทำการเกษตรจากที่ใดบ้าง
(สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ใช้เงินทุนตัวเอง () 2. เพื่อนบ้าน
() 3. พ่อค้า () 4. ญาติพี่น้อง []
() 5. ธ.ก.ส. () 6. ธนาคารพาณิชย์
() 7. กลุ่มออมทรัพย์ () 8. กองทุนหมู่บ้าน
() 9. แหล่งเงินทุนนอกระบบ () 10. อื่นๆ.....

10. ด้านการออม

10.1 ท่านและครอบครัวได้ทำบัญชีครัวเรือนหรือไม่

- () 1. ทำบัญชีครัวเรือน
() 2. ไม่ทำบัญชีครัวเรือน (เพราะอะไร.....)

10.2 ท่านมีรายได้ที่พอต่อรายจ่ายหรือไม่

- () 1. พอใช้
() 2. ไม่พอใช้ (เพราะอะไร.....)

10.3 ท่านมีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัวหรือไม่

- () 1. มีการปลูกฝัง (เรื่องใดบ้าง โปรดระบุ.....)
() 2. ไม่มีการปลูกฝัง (เพราะอะไร.....)

10.4 ท่านมีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัวอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

- () 1. มีการวางแผน
() 2. ไม่มีการวางแผน (เพราะอะไร.....)

ตอนที่ 3 ด้านคุณภาพชีวิต

3.1 ด้านสุขภาพกาย

ประเด็น	ระดับความเป็นจริง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
3.1.1. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่ติดสิ่งเสพติด สุรา บุหรี่ ยาบ้า ฯลฯ					
3.1.2. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยปราศจากสารพิษต่าง ๆ มากขึ้น					
3.1.3. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่รับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ					
3.1.4. ในรอบปีที่ผ่านมามีสมาชิกในครอบครัวไม่มีใครเจ็บป่วยจนต้องนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล					
3.1.5. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ					
3.1.6. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุยถึงการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ					

3.2 ด้านสุขภาพจิต

เมื่อท่านปฏิบัติหรือดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงท่านมีสุขภาพจิตอย่างไรต่อไปนี้

ประเด็น	ระดับความเป็นจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
3.2.1. รู้สึกจิตใจหมองหมองหรือไม่		
3.2.2. รู้สึกเป็นทุกข์จนอยากร้องไห้		
3.2.3. รู้สึกหมดอาลัยตายอยาก		
3.2.4. รู้สึกไม่มีความสุข หมดสนุก กับสิ่งที่เคยชอบและเคยทำ		
3.2.5. รู้สึกผิดหวังในตนเอง และโทษตนเองกับสิ่งที่เกิดขึ้น		
3.2.6. รู้สึกเสียความเชื่อมั่นในตนเอง		
3.2.7. รู้สึกอยากอยู่คนเดียวไม่ยอมสูงส่งกับใคร		
3.2.8. รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า		
3.2.9. คิดอะไรไม่ออก		
3.2.10. หลงลืมง่าย		
3.2.11. คิดอะไรได้ช้ากว่าปกติ		
3.2.12. ทำอะไรผิดพลาด เชื่องช้ากว่าปกติ		
3.2.13. รู้สึกอ่อนเพลียง่ายเหมือนไม่มีแรง		
3.2.14. รู้สึกเบื่ออาหาร กินอาหารได้น้อยกว่าเดิม		
3.2.15. นอนหลับๆ ตื่นๆ นอนหลับไม่สนิท		

ตอนที่ 4 ปัญหา – อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

1. ปัญหาและอุปสรรค

1.1).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

1.2).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

1.3).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

1.4).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

1.5).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

1.6).....

วิธีการแก้ไขปัญหานี้.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบพระคุณอย่างสูง

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายชุมพลภัทร์ คงชนजारอนันต์
วัน เดือน ปี เกิด	18 กันยายน พ.ศ. 2526
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.) สาขาพืชศาสตร์ (พืชไร่) มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved